

XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ CÁN BỘ NĂNG ĐỘNG, SÁNG TẠO, DÁM NGHĨ, DÁM LÀM, DÁM CHỊU TRÁCH NHIỆM VÌ LỢI ÍCH CHUNG

TRẦN VĂN PHÒNG (*)
ĐỖ QUANG HUY (**)

Tóm tắt: Bài viết phân tích, làm sâu sắc thêm quan điểm chỉ đạo của Đảng về xây dựng đội ngũ cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung và thực trạng xây dựng đội ngũ cán bộ này; đồng thời nêu lên một số định hướng giải pháp xây dựng đội ngũ cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung.

Từ khóa: Dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm; năng động; sáng tạo; xây dựng đội ngũ cán bộ.

Abstract: This paper analyzes and clarifies the Party's guiding viewpoint on developing a team of dynamic and creative officers that dare to think, dare to act, and dare to take responsibilities for the common good and the current situation of these development activities, as well as discusses a number of solutions to develop a team of dynamic and creative officers that dare to think, dare to act, and dare to take responsibilities for the common good.

Keywords: Dare to think, dare to act, and dare to take responsibilities; innovative; developing the team of officers.

Ngày nhận bài: 30/01/2024

Ngày biên tập: 26/02/2024

Ngày duyệt đăng: 21/3/2024

Xây dựng đội ngũ cán bộ là nhiệm vụ then chốt, có ý nghĩa quyết định trong công tác xây dựng Đảng và hệ thống chính trị, có liên quan đến sự sống còn của Đảng và vận mệnh của chế độ; cán bộ là gốc của mọi công việc, là nhân tố quyết định sự thành bại của cách mạng. Đặc biệt, những biến động nhanh chóng, phức tạp của thực tiễn đã và đang đặt ra yêu cầu đối với cán bộ phải giỏi về chuyên môn và có tâm thế năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm,

dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung. Muốn đạt được điều đó, cần phải có những đánh giá tổng thể về quan điểm, thực tiễn xây dựng đội ngũ cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm hiện nay; từ đó đề xuất định hướng giải pháp tiếp tục nâng cao hiệu quả xây dựng đội ngũ cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung, đáp ứng yêu cầu thực tiễn đặt ra.

1. Quan điểm chỉ đạo của Đảng về xây dựng đội ngũ cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung

Vấn đề xây dựng đội ngũ cán bộ nói chung, nhất là xây dựng đội ngũ cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung đã được Đảng ta đề cập từ rất sớm và xác định đây

(*) GS.TS; Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh; Ủy viên Hội đồng Lý luận Trung ương

(**) TS; Học viện An ninh Nhân dân

(***) Bài viết trong Kế hoạch tuyên truyền về chính sách, pháp luật khuyến khích, bảo vệ cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung

Bộ trưởng Bộ Nội vụ Phạm Thị Thanh Trà chủ trì, chỉ đạo Hội thảo.

là một nhiệm vụ hết sức quan trọng. Tại Hội nghị Trung ương lần thứ 5 khóa VI, Đảng ta đã ban hành Nghị quyết số 05-NQ/TW ngày 20/6/1988, trong đó có đánh giá: “Đội ngũ cán bộ, đảng viên đông nhưng nói chung không mạnh; trình độ năng lực về nhiều mặt còn thấp, sự giác ngộ lý tưởng và phẩm chất của một bộ phận đảng viên giảm sút đáng lo ngại; một số cán bộ, kể cả ở cấp cao, không gương mẫu, thậm chí thoái hóa, biến chất”; “Không ít cán bộ còn mang nặng chủ nghĩa cá nhân và đầu óc địa vị. Hiện tượng mất đoàn kết xảy ra khá phổ biến, một số nơi nghiêm trọng. Bệnh quan liêu, xa rời quần chúng, hống hách, cửa quyền, tề ăn cắp của công, ăn hối lộ còn nặng, nhất là ở một số cán bộ lợi dụng chức quyền hoặc nắm vật tư, của cải của Nhà nước”; “tính chất giai cấp công nhân và tính chất tiên phong của Đảng đang bị giảm sút; nhiều truyền thống tốt đẹp của Đảng bị lãng quên và tổn thương nặng”⁽¹⁾.

Từ thực trạng đó, Đảng ta khẳng định: “Tiêu chuẩn hàng đầu của cán bộ lãnh đạo là phẩm chất chính trị, trước hết thể hiện ở lòng trung thành với đường lối của Đảng, ở thái độ tích cực đối với công cuộc đổi mới, ở sự trung thực đối với Đảng; có quyết tâm cao trong việc thực hiện các nghị quyết của Đảng, có lối sống trong sạch, lành mạnh; có kiến thức và năng lực tiếp thu và cụ thể hóa các nghị quyết của Đảng vào lĩnh vực mình

phụ trách, biết tổ chức và điều hành công việc, có khả năng đoàn kết cán bộ; có phong cách dân chủ tập thể, biết lắng nghe ý kiến quần chúng, sâu sát quần chúng và cơ sở; có ý thức tổ chức kỷ luật, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm, nói đi đôi với làm”⁽²⁾. Bằng những nhận thức và quan điểm đúng đắn trong cõi trời tư duy về xây dựng, phát triển đội ngũ cán bộ, cách mạng Việt Nam đã đạt được những bước chuyển biến đặc biệt, được chèo lái bởi những cán bộ dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm.

Đến Hội nghị Trung ương lần thứ tư khóa XI, Đảng ta đã ban hành Nghị quyết số 12-NQ/TW ngày 16/01/2012 *một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay*, trong đó nội dung khuyến khích, bảo vệ người dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm, đặt lợi ích chung lên trên lợi ích riêng đã trở thành yếu tố quan trọng trong khía cạnh thực hiện cải cách hành chính nhà nước và cải cách hành chính trong Đảng.

Đặc biệt, để cụ thể hóa và chi tiết nội dung bảo vệ cán bộ dám nghĩ, dám làm, dám đột phá, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung, Ban Chấp hành Trung ương đã ban hành Kế hoạch số 10-KH/TW ngày 06/6/2018 về thực hiện Nghị quyết Hội nghị lần thứ bảy Ban Chấp hành Trung ương khóa XII về tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ các cấp, nhất là cấp chiến lược, đủ phẩm chất, năng lực và uy tín, ngang tầm nhiệm vụ, và giao nhiệm vụ này cho Ban Cán sự đảng Chính phủ, cụ thể là: “(1) Lãnh đạo, chỉ đạo các cơ quan liên quan rà soát, bổ sung, sửa đổi, ban hành hoặc trình cấp có thẩm quyền ban hành các văn bản quy phạm pháp luật về cán bộ và công tác cán bộ cụ thể hóa Nghị quyết bảo đảm thống nhất, đồng bộ, liên thông trong hệ thống chính trị và phù hợp với thực tế; đẩy mạnh phân cấp, phân quyền gắn với ràng buộc trách nhiệm và kiểm soát chặt chẽ quyền lực; siết chặt kỷ luật, kỷ cương đi đôi với tạo môi trường, điều kiện để thúc đẩy đổi mới, sáng tạo và bảo vệ cán bộ dám nghĩ, dám làm, dám đột phá, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung; trước mắt tập trung bổ sung, sửa đổi Luật Cán bộ, công chức, Luật Viên chức (thực hiện từ năm 2018 và hoàn thành trong năm 2019)”⁽³⁾. Như vậy,

vấn đề bảo vệ đội ngũ cán bộ dám nghĩ, dám làm, dám đột phá, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung đã được phân công nhiệm vụ, không còn chỉ mang tính chung chung mà được xác định là một nhiệm vụ hết sức quan trọng của Đảng và Nhà nước ta.

Tại Đại hội ĐBTQ lần thứ XIII của Đảng (Đại hội XIII), trên cơ sở kế thừa những quan điểm, định hướng, cách thức của các kỳ Đại hội trước về xây dựng đội ngũ cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung, Đảng ta đã khẳng định việc xây dựng, phát triển đội ngũ cán bộ theo hướng này trở thành một trong những phương hướng, nhiệm vụ trọng tâm của Đại hội XIII và những năm tiếp theo: “Có chính sách khuyến khích và cơ chế phù hợp bảo vệ những cán bộ, đảng viên có ý chí chiến đấu cao, gương mẫu thực hiện nguyên tắc của Đảng và pháp luật của Nhà nước, dám nghĩ, dám nói, dám làm, dám chịu trách nhiệm, dám đổi mới sáng tạo, dám đương đầu với khó khăn, thử thách và quyết liệt trong hành động vì lợi ích chung”⁽⁴⁾.

Như vậy, có thể khẳng định, qua mỗi kỳ Đại hội, Đảng ta luôn quan tâm xây dựng đội ngũ cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung. Cụ thể hóa tinh thần Nghị quyết Đại hội XIII, tại Kết luận số 14-KL/TW ngày 22/9/2021 của Bộ Chính trị về chủ trương khuyến khích và bảo vệ cán bộ năng động, sáng tạo vì lợi ích chung đã đạt được sự thống nhất cao, không chỉ dừng lại ở cấp ủy Đảng từ Trung ương đến địa phương, mà cần tạo được sự đồng thuận của toàn xã hội: “Nâng cao nhận thức, tăng cường trách nhiệm của cấp ủy, tổ chức đảng, nhất là người đứng đầu, tạo sự thống nhất cao trong toàn Đảng và đồng thuận trong xã hội về chủ trương khuyến khích và bảo vệ cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám đột phá vì lợi ích chung; khơi dậy mạnh mẽ ý thức trách nhiệm, khát vọng cống hiến, tinh thần đổi mới, hết lòng, hết sức vì nhân dân phục vụ của đội ngũ cán bộ”⁽⁵⁾.

Thể chế hóa quan điểm chỉ đạo của Đảng, Bộ Nội vụ đã tham mưu, trình Chính phủ ban hành Nghị định số 73/2023/NĐ-CP quy định về khuyến khích, bảo vệ cán bộ năng động, sáng

“... Coi trọng nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác cán bộ - nội dung then chốt trong công tác xây dựng Đảng. Tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ các cấp, nhất là cấp chiến lược, người đứng đầu các cấp đủ phẩm chất, năng lực, uy tín, ngang tầm nhiệm vụ. Có chính sách khuyến khích và cơ chế phù hợp bảo vệ những cán bộ, đảng viên có ý chí chiến đấu cao, gương mẫu thực hiện nguyên tắc của Đảng và pháp luật của Nhà nước, dám nghĩ, dám nói, dám làm, dám chịu trách nhiệm, dám đổi mới sáng tạo, dám đương đầu với khó khăn, thử thách và quyết liệt trong hành động vì lợi ích chung” (Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, tập I, Nxb CTQG-ST, H.2021, tr.42).

tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung. Nghĩa là, Đảng và Nhà nước ta đều nhất quán từ chủ trương, đường lối đến cơ chế, chính sách trong xây dựng đội ngũ cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung.

2. Thực trạng xây dựng đội ngũ cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung

Thứ nhất, các cấp ủy, chính quyền các cấp đã nhận thức được tính tất yếu, tầm quan trọng của việc xây dựng đội ngũ cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung. Trong quá trình tổ chức thực hiện, đã xuất hiện tình trạng, một bộ phận cán bộ thực thi nhiệm vụ ở những lĩnh vực nhạy cảm như đấu thầu, tài chính kế toán, đất đai, v.v... trong khi còn thiếu cơ chế, chính sách cụ thể đã dẫn đến tình trạng không làm hoặc thụ động chờ xin ý kiến của cấp trên mới thực hiện, làm ảnh hưởng tới công việc chung. Trước tình hình đó, Đảng, Nhà nước ta, một mặt khẳng định cán bộ phải thực hiện nghiêm những điều mà pháp luật cho phép, chấp hành nghiêm đường lối, chủ trương của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước. Mặt khác, trước những yêu cầu mới, hoàn cảnh mới đòi hỏi đội ngũ cán bộ phải thay đổi cách nghĩ, cách làm để thích ứng nhanh với cái mới.

Tuy nhiên, Đảng ta cũng yêu cầu: “Đề xuất đổi mới, sáng tạo của cán bộ phải báo cáo với người đứng đầu cấp ủy, chính quyền, cơ quan, đơn vị nơi công tác; được cơ quan có thẩm quyền xem xét, quyết định cho thực hiện hoặc thực hiện thí điểm, bảo đảm không trái với Hiến pháp và Điều lệ Đảng”⁽⁶⁾. Đồng thời, các cấp ủy, tổ chức đảng, người đứng đầu, tập thể lãnh đạo cơ quan, đơn vị phải có trách nhiệm quan tâm hỗ trợ nguồn lực, tạo điều kiện thuận lợi để cán bộ triển khai thực hiện những đề xuất đổi mới, sáng tạo. Có thể khẳng định, đây là chỉ đạo đúng đắn, kịp thời của Đảng làm cơ sở quan trọng cho việc đổi mới tư duy của cấp ủy đảng, chính quyền các cấp trong công tác bảo vệ, tạo điều kiện cho đội ngũ cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung.

Thứ hai, trên cơ sở Kết luận số 14-KL/TW ngày 22/9/2021 của Bộ Chính trị và Nghị định số 73/2023/NĐ-CP, cấp ủy, chính quyền các cấp đã ban hành các quy định làm cơ sở, tiền đề cho quá trình xây dựng đội ngũ cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung. Trên cơ sở những nhận thức đúng đắn, trong thời gian vừa qua, thực tế cho thấy, quá trình đổi mới, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung trong quá trình thực hiện chức trách, nhiệm vụ ban đầu không nằm ở số đông, mà thường xuất hiện ở thiểu số, mang tính cá biệt, nên bước đầu thường khó tạo được đồng thuận của tất cả mọi người. Những đổi mới, sáng tạo và đột phá, những cách nghĩ mới, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung thường có tính vượt trước so với nhận thức chung của xã hội. Vì vậy, những đổi mới, sáng tạo, đột phá, những cách nghĩ mới, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung nếu không nhận được sự đồng tình, ủng hộ của tập thể cũng như được bảo vệ thì cá nhân đổi mới, sáng tạo, dám làm, dám đột phá sẽ chịu nhiều tác động tiêu cực, kể cả đến sinh mệnh chính trị của chính mình. Không những vậy, đổi mới, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm thường là động chạm đến nhiều lợi ích nhóm nên thường bị phản ứng mạnh mẽ của bộ phận có lợi ích nhóm đó.

Thứ ba, môi trường làm việc đã được quan tâm chú ý xây dựng, nhằm phát huy tính dân chủ, tích cực, sáng tạo của cán bộ. Dân chủ hóa trong môi trường làm việc đã được quán triệt và thực hiện tương đối nghiêm túc ở các cấp trong hệ thống chính trị hiện nay là điều kiện thuận lợi cho cán bộ chủ động đề đạt những ý kiến, nguyện vọng của bản thân trong quá trình thực hiện các nhiệm vụ. Có thể nói, môi trường dân chủ trong thực hiện nhiệm vụ chính trị vừa là điều kiện, vừa là tiền đề quan trọng cho việc xây dựng cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung.

Bên cạnh những kết quả tích cực đã đạt được, vẫn còn một số vấn đề cần chú ý trong công tác xây dựng đội ngũ cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung. Cụ thể là:

Một là, mặc dù đã có những văn bản chỉ đạo của Đảng và chính sách của Chính phủ trong việc thực thi các biện pháp bảo vệ cán bộ, nhưng nhìn chung hệ thống pháp luật chưa theo kịp thực tiễn, còn có một số quy định mâu thuẫn, chồng chéo, thiếu thống nhất, thiếu đồng bộ, chưa đủ hành lang pháp lý cho đổi mới, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung của đội ngũ cán bộ. Mặt khác, do tính dự báo, khả thi của hệ thống pháp luật chưa thực sự đáp ứng yêu cầu của thực tiễn, pháp luật thiếu tính ổn định, một số lĩnh vực pháp luật chuyên ngành còn có “độ vênh”, chưa được sửa đổi, bổ sung cũng gây nên tâm lý e ngại ở cán bộ, đảng viên trong việc đề xuất các sáng kiến, chính sách đột phá, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung, bởi việc nghiên cứu, thử nghiệm các chính sách mới thường đòi hỏi thời gian thử nghiệm, chứng minh lâu dài, nguồn lực đầu tư lớn, trong khi chính sách pháp luật chậm thay đổi và có trường hợp không có tính dự báo trước.

Hai là, thu nhập của cán bộ, công chức còn thấp so với nhu cầu thực tế cuộc sống; công tác thi đua, khen thưởng và giá trị khen thưởng cho những cán bộ đổi mới, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung còn hạn chế, chưa đủ ý nghĩa khích lệ, động viên. Các quy định về chính

sách tiền lương đối với cán bộ, công chức, viên chức; về thi đua, khen thưởng chưa có tính đột phá, chưa đủ mạnh để động viên, cổ vũ cán bộ, đảng viên nỗ lực đổi mới, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung.

Ba là, mặc dù Trung ương đã có quan điểm rõ ràng, nhất quán về công tác xây dựng đội ngũ cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung, song vẫn còn một bộ phận cấp ủy, tổ chức đảng, người đứng đầu tỏ ra e ngại, dè dặt, thờ ơ với nhiệm vụ xây dựng đội ngũ cán bộ này. Việc hỗ trợ, tạo môi trường thuận lợi cho những cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung còn hạn chế. Việc sơ kết, tổng kết, biểu dương, khen thưởng kịp thời mô hình, cách làm sáng tạo, hiệu quả cũng như những cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung chưa được chú trọng thường xuyên, kịp thời. Các quy định về miễn, giảm trách nhiệm kỷ luật, hành chính, hình sự và các quy định của pháp luật có liên quan đến chế tài trong trường hợp gặp phải rủi ro trong quá trình đổi mới, sáng tạo còn chưa được thực hiện đầy đủ, nghiêm túc.

3. Giải pháp xây dựng đội ngũ cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung

Thứ nhất, tích cực và khẩn trương hoàn thiện hệ thống văn bản quy phạm pháp luật về xây dựng đội ngũ cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung. Trên thực tế, Nghị định số 73/2023/NĐ-CP đã được ban hành nhưng còn thiếu những hướng dẫn thực hiện cụ thể nhằm tạo hành lang pháp lý, giải quyết tình trạng đội ngũ cán bộ năng động, sáng tạo nhưng lại sợ sai, sợ bị xử lý kỷ luật trong quá trình thực thi nhiệm vụ. Do vậy, cần có những quy định cụ thể hơn nữa về khuyến khích, bảo vệ đội ngũ cán bộ này. Đồng thời, cần quy định, hướng dẫn chi tiết những bổ sung quy định, quy chế chi tiết tăng cường chế tài trong xử lý các vi phạm trong thực thi nhiệm vụ, lợi dụng chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước trong bảo vệ

cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung. Cần thực hiện tốt Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng: “có cơ chế lựa chọn, đào tạo, thu hút, trọng dụng nhân tài, khuyến khích bảo vệ cán bộ dám nghĩ, dám nói, dám làm, dám chịu trách nhiệm, dám đổi mới sáng tạo, dám đương đầu với khó khăn, thử thách và quyết liệt trong hành động vì lợi ích chung”⁽⁷⁾.

Thứ hai, tiếp tục thực hiện và nâng cao công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho đội ngũ cán bộ về chức trách, nhiệm vụ, lý tưởng của cán bộ, đảng viên trong thực thi chức trách, nhiệm vụ được giao. Bên cạnh việc giáo dục về chính trị, tư tưởng, cấp ủy đảng, chính quyền các cấp cần có kế hoạch, chương trình bồi dưỡng cho cán bộ, công chức, viên chức nâng cao năng lực thực thi nhiệm vụ. Xây dựng kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức, viên chức đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ cơ bản, lâu dài, có tính đến sự phát triển của từng cơ quan, đơn vị. Phải lấy hiệu quả công việc làm cơ sở để bồi dưỡng, xây dựng cán bộ. Quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng, bố trí, sử dụng cán bộ phải đủ tiêu chuẩn, năng lực, phẩm chất, bản lĩnh và uy tín gắn với kiên quyết loại bỏ những cán bộ yếu về phẩm chất đạo đức và năng lực, tinh thần đổi mới, làm cho cơ quan, đơn vị trì trệ, yếu kém. Mỗi cán bộ, công chức, viên chức phải thấy tự hào, vinh dự khi làm tròn nhiệm vụ mà Đảng, Tổ quốc và Nhân dân giao phó. Từ đó, mới xây dựng được tinh thần, nỗ lực trong hoàn thành các nhiệm vụ được giao, khắc phục khó khăn; năng động, sáng tạo trong thực thi các nhiệm vụ được giao.

Thứ ba, tăng cường công tác kiểm tra, giám sát để kịp thời cổ vũ, khuyến khích, động viên đối với cán bộ có tinh thần năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung. Đồng thời, điều chỉnh, uốn nắn, ngăn ngừa, khắc phục những biểu hiện đi ngược lại, hoặc lợi dụng tinh thần “năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung” để mưu cầu lợi ích cá nhân. Công tác kiểm tra, giám sát cần phải được thực hiện nghiêm túc, dân chủ, công khai, minh bạch, tạo được sự đồng thuận cao trong cơ quan, đơn vị vì mục đích bảo

vệ cán bộ là cơ bản. Thực hiện tốt công tác kiểm tra, giám sát theo Kết luận số 14-KL/TW của Bộ Chính trị khóa XIII: “Thường xuyên theo dõi, kiểm tra, giám sát quá trình triển khai thực hiện thí điểm các đề xuất đổi mới, sáng tạo. Chủ động phát hiện những vấn đề nảy sinh, kịp thời động viên, hỗ trợ, tháo gỡ khó khăn, vướng mắc hoặc xem xét, điều chỉnh, có quyết định phù hợp với tình hình thực tế. Phát hiện sớm và kịp thời uốn nắn, chấn chỉnh sai sót, vi phạm. Khi cán bộ thực hiện thí điểm mà kết quả không đạt hoặc chỉ đạt được một phần mục tiêu đề ra hoặc gặp rủi ro, xảy ra thiệt hại thì cấp có thẩm quyền phải kịp thời xác định rõ nguyên nhân khách quan, chủ quan, đánh giá công tâm để xem xét, xử lý phù hợp, nếu thực hiện đúng chủ trương, có động cơ trong sáng, vì lợi ích chung thì được xem xét miễn hoặc giảm nhẹ trách nhiệm”⁽⁸⁾.

Thứ tư, nâng cao vai trò, trách nhiệm của người đứng đầu cơ quan, tổ chức, đơn vị trong thực hiện đổi mới, sáng tạo, dám nghĩ, dám nói, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung của cán bộ thuộc quyền. Người đứng đầu cấp ủy, chính quyền cần động viên, khuyến khích cán bộ có những đề xuất đổi mới, sáng tạo, dám nghĩ, dám nói, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung. Người đứng đầu cũng cần quán triệt nghiêm túc các bước thực hiện, cụ thể như: đề xuất đổi mới, sáng tạo được thông qua, báo cáo với người đứng đầu cấp ủy, chính quyền, cơ quan, đơn vị nơi công tác; đề xuất đổi mới, sáng tạo được cơ quan có thẩm quyền xem xét, quyết định cho triển khai thực hiện hoặc thực hiện thí điểm; thường xuyên theo dõi, kiểm tra, giám sát quá trình triển khai thực hiện thí điểm các đề xuất đổi mới, sáng tạo, thực hiện đánh giá, sơ kết, tổng kết; thực hiện tuyên truyền, nhân rộng những mô hình, giải pháp thí điểm, đổi mới, sáng tạo có hiệu quả. Chỉ có như vậy, việc nhân rộng các mô hình, giải pháp đổi mới, sáng tạo mới được thực thi một cách đồng bộ, đạt hiệu quả cao.

Thứ năm, xây dựng và hoàn thiện chế độ, chính sách đãi ngộ đối với cán bộ; cần đảm bảo tiến độ thực hiện cải cách chính sách tiền lương gắn với vị trí việc làm, hiệu

quả công việc góp phần từng bước đảm bảo và nâng cao đời sống của cán bộ, công chức. Thực hiện tốt tinh thần Nghị quyết Đại hội XIII “Tăng cường kỷ luật, kỷ cương đi đôi với cải cách tiền lương, chế độ, chính sách đãi ngộ, tạo môi trường, điều kiện làm việc”⁽⁹⁾ để thúc đẩy tinh thần đổi mới, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung của cán bộ, công chức. Đây vừa là cơ sở, nhưng cũng là động lực để cán bộ, công chức tập trung vào công việc, không phải quá lo lắng về “cơm áo, gạo tiền” thường nhật, khơi dậy tinh thần đổi mới, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung. Tất nhiên, không phải cứ nâng cao chế độ, chính sách đãi ngộ, tiền lương là sẽ tự động xây dựng được đội ngũ cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung. Nhưng hoàn thiện chế độ, chính sách đãi ngộ đối với cán bộ là trực tiếp nâng cao động lực và cơ sở, điều kiện vật chất để làm việc hiệu quả, phát huy tinh thần cống hiến cho họ. Trên tinh thần ấy sẽ thuận lợi hơn trong khơi dậy tinh thần đổi mới, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung./.

Ghi chú:

(1), (2) Ban Chấp hành Trung ương Đảng, *Nghị quyết số 05-NQ/TW về một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng, bảo đảm thực hiện Nghị quyết Đại hội VI của Đảng*, H.1988.

(3) Ban Chấp hành Trung ương, *Kế hoạch số 10-KH/TW ngày 06/6/2018 về thực hiện Nghị quyết Hội nghị lần thứ bảy Ban Chấp hành Trung ương khóa XII về tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ các cấp, nhất là cấp chiến lược, đủ phẩm chất, năng lực và uy tín, ngang tầm nhiệm vụ*, H.2018.

(4), (7), (9) Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, tập I, Nxb CTQG-ST, H.2021, tr.42, tr.179, tr.178-179.

(5), (6), (8) Ban Chấp hành Trung ương, *Kết luận số 14-KL/TW ngày 22/9/2021 về chủ trương khuyến khích và bảo vệ cán bộ năng động, sáng tạo vì lợi ích chung*, H.2021.